

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-236-4-24>

**IMPLEMENTATION OF EXPERIENCED PARENTHOOD
THROUGH THE PRISM OF STRUCTURAL
AND PHILOSOPHICAL EXPERIENCE**

**РЕАЛІЗАЦІЯ СВІДОМОГО БАТЬКІВСТВА ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ
СТРУКТУРНО-ФІЛОСОФСЬКОГО ДОСВІДУ**

Luhova M. S.

*Master of Psychology, Graduate
Student at the Department
of Philosophy
H. S. Skovoroda Kharkiv National
Pedagogical University
Kharkiv, Ukraine*

Лугова М. С.

*магістр психологічних наук,
аспірантка кафедри філософії
Харківський національний
педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна*

Лінія взаємодії батьків та дітей притягує до себе увагу фахівців різних галузей. Кожного дня в місті Харкові до початку російської агресії народжувалось близько 20-30 немовлят. Кожного місяця – це число складає більше 600 малюків. Кожен рік батьками стають 14 500 осіб (мати і тато) В місті працює безліч курсів, семінарів, шкіл, що займаються підготовкою до батьківства, а також проходять заняття у жіночих консультаціях з питання підготовки до пологів. Усі теми, які розглядаються у розрізі таких занять: особливості психологічних станів під час вагітності; підготовка організму жінки до пологів; активний спосіб життя та харчування під час вагітності; догляд за новонародженими; грудне вигодування; ранній розвиток малюка та багато ін. Звичайно, ця інформація дуже важлива для підготовки до зустрічі з немовлям, однак така база є недостатньою. Фахівці з підготовки до батьківства та лектори з курсів не враховують ряд важливих напрямів, що є актуальними під час взаємодії батьків із дитиною. Саме тому виникла актуальність створення освітнього проекту: «Реалізація свідомого батьківства через призму структурно-філософського досвіду». Напрямами реалізації цього проекту є оволодіння теоретичною базою для майбутньої взаємодії з дитиною на різних вікових етапах у контексті проблемних ситуацій та у кризовому середовищі.

В рамках синергетичного підходу можна поставити перед собою ряд задач для реалізації освітнього проекту: Навчити майбутніх батьків будувати свої різноманітні ролі в реальності; Познати майбутніх

батьків з принципами та установками щодо відповідального батьківства; Осмислення та усвідомлення майбутніми батьками себе, та своїх дітей, як самодостатніх істот; Формування уявлень про те, що дитина є окремою системою, яку можна спрямовувати в сторону розвитку, однак сама дитина є здатною до самоорганізації; Усвідомлення батьківства, як довгостроковий проєкт для самого себе; Усвідомлення взаємовідносин батьків та дітей, як необхідність, як частину антропогенезу людини.

Метою освітнього проєкту є розвиток навичок взаємодії з дитиною на різних вікових етапах у контексті проблемних ситуацій та у кризовому середовищі, а також дослідження теоретичних даних психологічного та філософського аналізу питання взаємодії «дитина-дорослий».

Синергетичний освітній підхід дозволяє розглянути людину, як роль творчого суб'єкта, що винаходить способи оптимального впливу на самого себе і водночас на освітню лінію. Батьківство в такому підході можна розуміти, як відкритий процес виробництва і винаходів у відкритому світі, який виробляє і винаходить. В освіті засадничим підходом до виховання і навчання в контексті синергетичної методології стає формування цілісного бачення світу, яке повинно реалізуватися через відчуття особистісної співпричетності і відповідальності, імовірнісне сприйняття і діалогічність процесів пізнання [2, с. 50].

Високі приклади педагогічної майстерності батьківства – найкращі зразки застосування цілісних синергетичних підходів. Але нині проблема полягає не в тому, щоб створити єдину методіку, а в тому, щоб навчити батьків свідомо утворювати свою, тільки йому притаманну методіку та стиль, залишаючись на позиціях науки про людину.

Автор вбачає ряд складностей, які можуть виникнути на шляху до реалізації проєкту:

По-перше, у суспільстві існує уявлення, про відсутність необхідності продовження роду, особливої популярності набуває течія «Чайлд-фрі», як особлива філософія людей, що відмовляються від можливості стати батьками заради продовження свого життя, присвяченому гедоністичним насолодам. Однак насправді, люди, що відмовляються від можливості продовження роду – відмовляються від природного антропогенетичного процесу, створюючи для себе руйнівну реальність.

По-друге, висока конкуренція серед навчальних програм, що спрямовані на «виховання» майбутніх батьків, однак якість послуг, що

надаються – залишає бажати кращого. Стандарт про надання освітньої послуги, що стосується підготовки до батьківства – відсутній.

По-третє, низький соціальний та матеріальний рівень життя суспільства. За рівнем життя Україна знаходиться поряд із країнами «третього світу», наряду з такими країнами, як Індія, Панама, Ліван, Колумбія, Бразилія, Марокко, Пакистан, Китай, Росія, Таїланд, Гонконг. Більшість українців мають низький матеріальний достаток, а також велику кількість шкідливих звичок та низький рівень здоров'я. Всі ці фактори негативно впливають на фізичні можливості до зачаття дитини, так і на власне бажання до продовження роду. 67% українців вважають себе бідними [1].

Проаналізувавши проблеми, що стоять на шляху до реалізації проекту, були відокремлені ресурси, що допомагаю в реалізації проекту. До таких можна віднести: наявність фахівців та інформаційної бази, в освітньому просторі, що полегшує пошук інформації, що необхідна в рамках реалізації проекту; наявність мережі-інтернет та інформаційних технологій, що дозволяють реалізувати та зберегти освітній проект для повторного вивчення; запит у суспільстві та потреба у інформації, що полегшить у взаємодії лінії «батьки-діти».

Реалізація освітнього проекту спрямована на осіб фертильного фіку. Вважається, що найсприятливіший вік чоловіка для зачаття здорової дитини настає приблизно 24-25 років і триває до 35-40 років. Під репродуктивним віком для жінок розуміється вік 15-49 років (у країнах із низькою народжуваністю – 15-44 роки). Як правило, частка жінок репродуктивного віку у суспільстві є досить стійкою і становить 25-30 %. Складністю, що виникає одразу є кар'єрний компонент, адже саме на цей вік припадає можливість у розвитку по кар'єрній сходинці та покращення свого соціального, матеріального становища. Цей вік характеризується появою чітких політичних, соціальних, філософських орієнтирів та поглядів, які будуть базою для подальшого життя людини. Для цього періоду характерне оптимальне поєднання психологічних, фізіологічних, соціальних та інших факторів, що сприяють вибору супутника життя та створення сім'ї. Це вік найбільшої статевої активності, час, коли організм жінки краще пристосований до народження першої дитини. Люди найлегше знайомляться та адаптуються до умов спільного життя також у молодості.

Напрями реалізації освітнього проекту можуть відбуватись через аспекти: філософсько-історичний аспект: релігійно-культуральні особливості виховання, дитино центризм у слов'янській культурі, дослідження питань біоетики, проблема абортів; правовий аспект:

дитина, як пасивний суб'єкт права. та її права в Українській традиції, дитина у традиційній українській родині; емоційний аспект: вплив емоційного становища батьків на поведінку дитини, піклування як основний інстинкт поряд з новонародженим, вплив ступеня сформованості готовності до материнства на зв'язок матері та дитини; виховні аспекти: чи допустиме силове виховання, можливості застосування фізичної сили, залякування, шантажування та їх наслідки, необхідний мінімум контакту для дитини з батьками, в залежності від вікових особливостей, підходи до виховання в світовій історичній ретроспективі; соціальний аспект: вплив матеріального та соціального положення батьків на розвиток дитини, вплив оточення на майбутній розвиток дитини, вплив соціальної ситуації розвитку на інтелектуальні здібності дитини тощо.

Свідоме планування сім'ї є надзвичайно важливим, як для суспільства загалом, так і для кожної пари окремо. Психологічне здоров'я кожної особистості залежить від клімату навколишнього середовища, де перебуває особа більшість часу. Як пошук роботи та кар'єрне зростання є запорукою матеріального успіху, так і вибір супутника життя та планування дітей є ключовим елементом у духовному та соціальному зростанні. Для людини, що прагне до розвитку своїх здібностей, використання ресурсів, сімейний лад та домашній устрій є ключем до гармонії із собою, до можливостей бути відповідальним за себе та бути прикладом для підростаючого покоління. Людина, як соціальна істота, є частиною своєї сімейної системи, та несе відповідальність за її продовження. Успішний вибір супутника життя та свідоме батьківство є сприятливими факторами для реалізації усіх аспектів життя.

Література:

1. Слово і Діло: аналітичний портал. Індекс якості життя: як змінювалося місце України в рейтингу. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/07/19/infografika/svit/indeks-yakosti-zhyttya-yak-zminyuvalosya-misce-ukrayiny-rejtynhu> (дата звернення: 20.08.2022).

2. Філософія освіти: Навчальний посібник. За заг. ред. В. Андрущенка, І. Передборської. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 329 с.